СПРАВКА

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ И СТАНОВИЩА ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ ПО

ПРОЕКТ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЗАЩИТА ОТ ДИСКРИМИНАЦИЯ

№	Организация/потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Предложения и становища	Приети/ неприети	Мотиви
1.	илиян.С/ 30 август 2025 г. 15:33:43 ч., публикувано на портала за обществени консултации https://strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=9457	**Термина "Равно" в този Закон, да се замени с термина "Равностойно" !** Термина "Равно " в този Закон, да се замени с термина "Равностойно" ! Проблема е че Термина "Равно" създава погрешно разбиране от прилагащите Закона в България! Статистически той се подменя с Термина "Еднакво третиране" което е абсолютно погазване на правата на хората с увреждания и хората от другите групи които попадат в обсега на Дискриминационните отношения ! Като Аргумент ще изтъкна становищата на медицинските лица от "Очна" ТЕЛК Пловдив ! Които твърдят че : **„Обобщено, оплакванията на Илиян Славчев за проява на дискриминация по признака „увреждане“ се свеждат до възражения относно начините и методите, с които се установява неговата трайна неработоспособност. Предлаганото от него конкретно специфично изследване за определяне вид и степен на увреждането- „Аберометрия“ не се прилагат спрямо никои от другите нуждаещи се от очна медицинска експертиза лица.** **Следователно лицата с очни заболявания се третират еднакво от НЕЛК при освидетелстването им и установяването на трайно намалена работоспособност и Илиян Славчев не е поставен в по - Неблагоприятно положение в сравнение с другите болни .“** Това е Становището на д-р Васил Русев офталмолог от НЕЛК заведено под № 18-00-72 от 23.05.2025г. Във връзка с преписка № 253 от 2022г. по описа на КЗД!	Не се приема	Видно от Стенограма от 16.09.2003г. на Тридесет и деветото народно събрание на Република България, от извънредно заседание относно „Общ законопроект за защита срещу дискриминацията“, № 353-14-30 от 31 юли 2003 г., изготвен от Комисията по правата на човека и вероизповеданията, намеренията на народните представители са били целенасочени за създаване на гаранции за обезпечаване на принципа на равно третиране по отношение на всяко лице. Във връзка с това, непроменената

		Термина "Равно" в този Закон, да се замени с термина "Равностойно"! Термина "Равно" в този Закон, да се замени с термина "Равностойно"! Проблема е че Термина "Равно" създава погрешно разбиране от прилагащите Закона в България! Статистически той се подменя с Термина "Еднакво третиране" което е абсолютно погазване на правата на хората с увреждания и хората от другите групи които попадат в обсега на Дискриминационните отношения! Като Аргумент ще изтъкна становищата на медицинските лица от "Очна" ТЕЛК Пловдив! Които твърдят че : „Обобщено, оплакванията на Илиян Славчев за проява на дискриминация по признака „увреждане“ се свеждат до възражения относно начините и методите, с които се установява неговата трайна неработоспособност. Предлаганото от него конкретно специфично изследване за определяне вид и степен на увреждането- „Аберометрия“ не се прилагат спрямо никои от другите нуждаещи се от очна медицинска експертиза лица. Следователно лицата с очни заболявания се третират еднакво от НЕЛК при освидетелстването им и установяването на трайно намалена работоспособност и Илиян Славчев не е поставен в по - Неблагоприятно положение в сравнение с другите болни“ Това е Становището на д-р Васил Русев офталмолог от НЕЛК заведено под № 18-00-72 от 23.05.2025г. Във връзка с преписка № 253 от 2022г. по описа на КЗД!		редакция на чл. 2 относно целта на закона е да осигури на всяко лице правото на равенство пред закона и равенство в третирането и във възможностите за участие в обществения живот. Антипод на това изискване е визираното в чл. 4 по-неблагоприятно третиране, както и поставяне на лице на основата на законоустановените признаци, в по-неблагоприятно положение в сравнение с други лица чрез привидно неутрална разпоредба, критерии или практика, освен ако тази разпоредба, критерии или практика са обективно оправдани с оглед на законова цел и средствата за постигане на целта са подходящи и необходими /както и дерогациите на този принцип по чл. 7 от

				закона/. Следователно, акцентът на законодателя е върху създаване на обществени условия, които да дават равна възможност за реализиране на човешкия потенциал в пълния му аспект, като държи сметка за определени предпоставки или дефицити, налагащи предвиждането на т. нар. „позитивни мерки“, насочени към тяхното преодоляване. Предвид това трябва да бъде посочено, че принципът на еднакъв подход е една нормативна линия, която е отстоявана от Конституционния съд непосредствено с приемането на действащия основен закон. В този смисъл решение № 14 от 10 ноември 1992 г. посочва, че в чл. 6, ал. 2 от Конституцията равенството на гражданите пред закона е формулирано

				като конституционен принцип, който стои в основата на гражданското общество и държавата. Този принцип е общ за цялата правна система на Република България. Той е основа за тълкуване и прилагане на Конституцията и за нормотворческата дейност, като се допълва, че равенството пред закона е формулирано още и като основно право на гражданите и е конкретизирано, като е отнесено към определени права и свободи. В решението е обобщено: равенството пред закона означава равнопоставеност на всички граждани пред закона и задължение за еднаквото им третиране от държавната власт. В този основоположен акт, налични са определени конституционни

				текстове, от които е почерпена редакцията на горецитирания чл. 7 от ЗЗДискр. Според тях ограничения на правата и предоставяне на привилегии на определени социални групи е допустимо според Конституцията във всички тези случаи, когато се касае за обществено необходими ограничения на правата или предоставяне на привилегии на определени групи граждани, при запазване приоритета на принципа за равенство на всички граждани пред закона. На следващо място, реферираме към международния антидискриминационен дискурс. В него се срещат понятията „equity“ и „equality“, като първото от тях най-много се доближава до виждането за „равностойност“ в

				Предложение №1, докато второто е пряко отражение на концепцията на ЗЗДискр. в настоящия му вид. И докато между тях има подобие, прилагането на едното вместо другото, е от естество да доведе до драматично различни резултати за уязвимите лица. Равенството „equality“, установено и в ЗЗДискр., означава, че на всеки индивид или група от хора се предоставят еднакви ресурси или възможности, докато при „Equity“ се утвърждава наличието на отделни обстоятелства за всеки човек или съответно защитената му характеристика, като пренасочва толкова ресурси и възможности, колкото са необходими за постигане на равен резултат. Ето защо, този замисъл не намира опора нито в

				Конституцията, нито в законите, тъй като никъде в правния мир не е регламентирано автоматично гарантирането на равни резултати, а единствено осигуряване на равни възможности, както бе посочено по-горе, което е в явно несъответствие с направеното предложение.
2.	илиян.С 30 август 2025 г. 15:34:20 ч., публикувано на портала за обществени консултации https://strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=9457	**Термина "Равно" в този Закон, да се замени с термина "Равностойно"! - продължение** Заради което Петчленния състав на Тази комисия е постановила в мой Ущърб, Неналичие на дискриминация! Каква е разликата между мен и моите увреждания! И тези на „другите нуждаещи се от очна медицинска експертиза лица“! Болшинството от тях, не страдат от ексцесивни деформации на техните зрителни органи, поради което Тяхното зрение макар и затруднено се намира в Нормален статус! Което означава че техните зрителни органи виждат върху своята ретина Едно единствено изображение! – Колкото и да е лошо то ! Което може да се коригира с Прости Очила! Поради което те не се нуждаят изрично от Въпросната Wavefront Аберометрия. Защото проблема при тях е само и единствено в Зрителната Острота. Поради което това изследване е напълно достатъчно за установяването на техния зрителен статус. Докато в Моя случай! Аз имам едно единствено виждащо око , поразено от разкъсна рана и последваща тежка деформация на неговата склера! При което аз виждам една особено неясна картина върху моята ретина, състояща се от повече от 60-70 сложно преплитащи се изображения, с различен интензитет! И Реално не мога да позная какво трябва да видя! Което е доста по-различно от един нормален зрителен орган, който вижда върху ретината си Едно	Не се приема	В правния мир не е регламентирано автоматично гарантирането на равни резултати, а единствено осигуряване на равни възможности, както бе посочено в мотивите по т. 1, което е в явно несъответствие с направеното предложение.

единствено изображение колкото и то да е не на Фокус!
Който статус, може единствено да бъде Видян, Онагледен и Установен с цитираната по-горе Wavefront Аберометрия , за да се оцени реалния статус на моите увреждания ! За да се види! Че нещата не са толкова прости! Както при кой да е друг пациент, който не е пострадал от деформация на неговата склера в резултат на получената разкъсна Рана ! Защото Склерата на окото е Фактически Неговия Скелет и всичко в него се разкривява в резултат на нейното разкривяване.
Както се вижда ! Тези две ситуации не са Еднакви ! За да бъдат Третирани Еднакво ! Каквато е претенцията на Въпросния Очен Лекар ! Каквато е и претенцията на Неспециалистите по Очни болести от ТЕЛК и РЗИ-Пловдив, Респективно тези от Очна клиника При УМБАЛ „Св. Георги“ -Пловдив! - Да не цитирам имената и на Академик Петя Василева или професор Ива Петкова или това на професор Христина Групчева като Водещи корифеи от Тази Специалност.
Както се Вижда, Всяка се характеризира със своите особености ! Които са доста различни! За да се третират Еднакво !
Поради което Методиката за Определянето на зрителната острата не е приложима във втория случай! Защото няма как да представи неговото състояние – какво конкретно вижда този зрителен орган, нито пък да представи причините които го причиняват ! За да се оцени неговия статус и му се окаже съответната Медицинска помощ !
Докато Wavefront Аберометрията е Абсолютно приложима и за двата случая!
Или и тези от КЗД, не могат да разберат каква е Разликата между тези да термина – равно третиране и термина – еднакво третиране !
Висшист ! Висшист ! Ама не разбира от Разликата между термините от Българския Език !
Поради този причина!
Настоявам !
Термина **„Равно третиране“ !** Да се замени с далеч по недвусмислено разбираемия **„Равностойно третиране!** За да се разбере ! Че става въпрос за две различни! Макар и подобни ситуации! Които изискват различен Подход ! И различно третиране за да се получи **Равностоен Резултат!**

		С Уважение! Илиян Славчев		
3.	илиян.С/ 02 септември 2025 г. 12:41:04 ч., публикувано на портала за обществени консултации https://strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=9457	**Промяна на текста на т. 9 от чл. 47 – „Комисията за защита от дискриминация: “ от ЗЗДискр.** Промяна на текста на т. 9 от чл. 47 – „Комисията за защита от дискриминация: “ от ЗЗДискр. Моля текста на т. 9 от чл. 47 – „Комисията за защита от дискриминация: “ от ЗЗДискр. да се измени така : **„Чл. 47. Комисията за защита от дискриминация:** **9. предоставя независима помощ на жертвите на дискриминация при подаването на жалби за дискриминация и предоставя на основанието на чл. 56, ал.1, т. 1, нужната информация от страна на ответните страни за целите на уточняване на реквизитите по жалбите;“** Проблема е! Че често ответниците отказват да предоставят исканата информация, която жалбоподателя трябва да предостави като изискуем реквизит към съответната жалба. А и няма откъде да я придобие. А в Случаите когато нужната информация засяга лични данни ! Или по една или друга причина се явява конфиденциална. Лицето не разполага с нужната оторизация да я получи. При което процеса на Производство пред Комисията за защита от дискриминация не може да протече според установения законов ред. И често резултата е противозаконно неудовлетворителен. Най простия пример е ! Когато ти поискат имената на лица третирани по-благоприятно за твоя	Не се приема	Механизмите, предоставени на комисията с разпоредбата на чл. 56, ал. 1 от ЗЗДискр. са приложими при вече образувано производство, т.е събраната по този ред информация е налична на по-късен етап, във фазата на проучване, а не на етапа на извършване на преценка за редовност и допустимост на искането. Правото на независима помощ се осъществява чрез указване на съдействие от служители при депозиране на инициативния документ с цел „изправянето“ му, както и отстраняване на неясноти и пречки, осуетяващи започване на т.нар. фаза на „Проучване“. Това означава, че тази

		случай ! Те се намират в регистрите на НЗОК ! Но същите не са публикувани ! А и НЗОК ! Отказва да предостави тази информация.		независима помощ може да бъде предоставена най-късно до момента на образуване на производството по преписката. Това означава, че при състезателно начало, за да може разпределението на доказателствената тежест по чл.9 от ЗЗДискр., да бъде „активирано“, на първо място от страна на жалбоподателя трябва да бъде поставено начало на доказването, чрез установяване на индиция за дискриминация посредством конкретни факти. Този елемент от производството кореспондира на чл. 35 от АПК. Трябва да бъде заявено, че „предоставяне на основанието на чл. 56, ал.1, т. 1, нужната информация от страна на ответните страни за целите на уточняване на реквизитите по

				жалбите“, би представлявало прекомерна и непропорционална намеса в рамките на спорното производство, в нарушение на буквата и духа на ЗЗДискр. и неговата състезателна компонента, чрез „фаворизиране“ на страна и даването на превес в степен надхвърляща изискуемото съобразно действащото българско и международно право, както и стандартите, установени чрез достигнатата степен на общност в рамките на ЕС. Събирането на доказателства в производствата по ЗЗДискр. пред КЗД се осъществява по реда на чл.36 от АПК във вр. с чл. 70, ал.1 от ЗЗДискр. Намирам, че цитираният текст създава достатъчно процесуални гаранции за събиране по

				надлежния ред на всички допустими, относими и необходими доказателства, за да може КЗД като орган да се произнесе с обоснован акт. Отделно от това, специалният закон създава допълнителни възможности на Комисията да интервенира с цел приобщаване на доказателства, като предвижда отделни способи за тяхното принудително събиране по чл. 56 и 57 от ЗЗДискр. под страх от отговорност по този закон. Страните по преписката имат възможност да се запознаят с тази информация след приключване на етапа на проучване по преписката.
4.	илиян.С/ 02 септември 2025 г. 12:43:55 ч., публикувано на портала за обществени консултации https://strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-	02 септември 2025 г. 12:43:55 ч. илиян.С **Промяна на текста на т. 9 от чл. 47 – „Комисията за защита от**	Не се приема	Механизмите, предоставени на комисията с разпоредбата на чл. 56, ал. 1 от ЗЗДискр. са приложими при

	BG&Id=9457	**дискриминация: “ от ЗЗДискр.** Промяна на текста на т. 9 от чл. 47 – „Комисията за защита от дискриминация: “ от ЗЗДискр. Моля текста на т. 9 от чл. 47 – „Комисията за защита от дискриминация: “ от ЗЗДискр. да се измени така : **„Чл. 47. Комисията за защита от дискриминация:** **9. предоставя независима помощ на жертвите на дискриминация при подаването на жалби за дискриминация и предоставя на основанието на чл. 56, ал.1, т. 1, нужната информация от страна на ответните страни за целите на уточняване на реквизитите по жалбите;“** Проблема е! Че често ответниците отказват да предоставят исканата информация, която жалбоподателя трябва да предостави като изискуем реквизит към съответната жалба. А и няма откъде да я придобие. А в Случаите когато нужната информация засяга лични данни ! Или по една или друга причина се явява конфиденциална. Лицето не разполага с нужната оторизация да я получи. При което процеса на Производство пред Комисията за защита от дискриминация не може да протече според установения законов ред. И често резултата е противозаконно неудовлетворителен. Най простия пример е! Когато ти поискат имената на лица третирани по-благоприятно за твоя случай ! Те се намират в регистрите на НЗОК ! Но същите не са публикувани ! А и НЗОК ! Отказва да предостави тази информация.		вече образувано производство, т.е събраната по този ред информация е налична на по-късен етап, във фазата на проучване, а не на етапа на извършване на преценка за редовност и допустимост на искането. Правото на независима помощ се осъществява чрез указване на съдействие от служители при депозиране на инициативния документ с цел „изправянето“ му, както и отстраняване на неясноти и пречки, осуетяващи започване на т.нар. фаза на „Проучване“. Това означава, че тази независима помощ може да бъде предоставена най-късно до момента на образуване на производството по преписката. Това означава, че при състезателно начало,

				за да може разпределението на доказателствената тежест по чл.9 от ЗЗДискр., да бъде „активирано“, на първо място от страна на жалбоподателя трябва да бъде поставено начало на доказването, чрез установяване на индиция за дискриминация посредством конкретни факти. Този елемент от производството кореспондира на чл. 35 от АПК. Трябва да бъде заявено, че „предоставяне на основанието на чл. 56, ал.1, т. 1, нужната информация от страна на ответните страни за целите на уточняване на реквизитите по жалбите“, би представлявало прекомерна и непропорционална намеса в рамките на спорното производство, в нарушение на буквата и духа на ЗЗДискр. и

				неговата състезателна компонента, чрез „фаворизиране“ на страна и даването на превес в степен надхвърляща изискуемото съобразно действащото българско и международно право, както и стандартите, установени чрез достигнатата степен на общност в рамките на ЕС. Събирането на доказателства в производствата по ЗЗДискр. пред КЗД се осъществява по реда на чл.36 от АПК във вр. с чл. 70, ал.1 от ЗЗДискр. Намирам, че цитираният текст създава достатъчно процесуални гаранции за събиране по надлежния ред на всички допустими, относими и необходими доказателства, за да може КЗД като орган да се произнесе с обоснован акт. Отделно от това,

				специалният закон създава допълнителни възможности на Комисията да интервенира с цел приобщаване на доказателства, като предвижда отделни способи за тяхното принудително събиране по чл. 56 и 57 от ЗЗДискр. под страх от отговорност по този закон. Страните по преписката имат възможност да се запознаят с тази информация след приключване на етапа на проучване по преписката.
5.	19 септември 2025 г. 11:24:20 ч. bghelsinki Становище на Българския хелзинкски комитет (1/6), публикувано на портала за обществени консултации https://strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=9457	Българският хелзинкски комитет (БХК) изразява отрицателно становище за законопроекта в частта му по § 1 и § 2. Същият не съответства нито на Директива (ЕС) 2024/1499 и Директива (ЕС) 2024/1500 на Европейския парламент и на Съвета, нито на мотивите, с които е представен за обществено обсъждане. Основанията ни са следните: **1. По § 1 от ЗИД на ЗЗДискр.** С посочения параграф от законопроекта е предложено членовете на КЗД да се ползват от имунитет, с текст, сходен с чл. 132, ал. 1 от Конституцията: “При осъществяване на служебните си задължения членовете на Комисията не носят наказателна и гражданска отговорност за техните служебни действия и за постановените от тях актове, освен ако извършеното е умишлено престъпление от общ	Не се приема	Принципите относно статута и правомощията на националните институции за правата на човека (познати като Парижки принципи), са приети от Генералната асамблея на ООН с Резолюция 48/134 от 20 декември 1993г. Безспорно такъв орган е и Комисията за защита от

		характер”. В мотивите към законопроекта това нововъдение е оправдано с два аргумента: разпоредбите на Директива (ЕС) 2024/1499 и Директива (ЕС) 2024/1500 на Европейския парламент и на Съвета относно независимостта на националните органи по равенство, от една страна, и с твърдението, че през годините са образувани наказателни дела от частен характер за престъпления по чл. 148 (клевета) и чл. 146 (обида) от Наказателния кодекс срещу членове на КЗД във връзка с произнесени от тях решения по преписки в Комисията, с които дадена страна в производството не е съгласна. Нещо повече – мотивите към законопроекта дори сочат, че след 2012 г. са “изключение” членовете на КЗД, които не са подвеждани под наказателна отговорност във връзка с постановени административни актове по производства за защита от дискриминация. Нито транспонираните директиви, нито мотивите към предложеното разрешение обаче дават опора за подобно изменение. Относимите разпоредби на транспонираните директиви – член 3 и в двете – се фокусират върху независимостта на органа преди всичко от правителството и поставят акцент както върху финансовото положение на органа, така и върху необходимостта от прозрачни процедури по подбор, подходяща вътрешна структура, висока компетентност на членовете на решаващия орган и прочее. Принципно, имунитетът е привилегия, с която се ползват единствено представители на най-висши държавни органи и той им гарантира свободата да извършват задълженията си без страх от преследване. Имунитетът не позволява за времето, за което се заема съответната длъжност, лицата да носят отговорност за вреди от техните действия и срещу тях да не може да бъде възбудено наказателно преследване за някои престъпления. С подобна привилегия в България се ползват съдиите, прокурорите и следователите, а за сравнение – народните представители се ползват от защита само срещу наказателно преследване. Не така стои въпросът с магистратския имунитет – магистратите имат действителна нужда от подобна конституционна защита, защото с		дискриминация, която към момента е със статут „Б“, като национален орган по правата на човека за Република България. Въвеждането на функционален имунитет е в съответствие с Препоръка на Европейската комисия от 22.06.2018 г. относно стандартите за органите по равнопоставеност, както и в съответствие с изискванията на Парижките принципи за придобиване на статут „А“ от Комисия за защита от дискриминация като национален орган по правата на човека. Относно функционалния имунитет на членовете на КЗД, по отношение изпълнението на техни служебни задължения и за изясняването на някои специфики в тази посока, следва да бъде отчетено, че

		техните действия пряко влияят на човешки съдби.		Комисията за защита от дискриминация е квазисъдебен орган. В националното ни законодателство не е предвидена изрична разпоредба за независимост на членовете на КЗД при изпълнението на техни служебни задължения, при участието им в съответните заседателни състави, формирали своето вътрешно убеждение и подписали съответното решение по дадена преписка. Такава уредба е предвидена само за независимата съдебна власт. Подобно на съда, заседателните състави на КЗД решават казуси от всички сфери на обществения живот, преписки с изключително голям обществен интерес и други преписки с голяма фактическа и правна сложност, по съответните казуси. За да може да

				функционира като истински независим държавен орган КЗД, респ. нейните заседателни състави следва да имат гаранции от възможни външни форми на намеса . Именно липсата на такава изрична уредба дава възможност за атакуване на независимостта на самия орган. Става въпрос за независимост при сформиране на вътрешното решение на членовете на съответните заседателни състави на КЗД при постановяване на решенията по преписките. Изменението за уреждане на функционалния имунитет на членовете на КЗД се налага във връзка с образувани през годините наказателни дела от частен характер /НЧХД/ срещу членове на КЗД

				във връзка с произнесени от тях решения по преписки в Комисията, с които дадена страна в производството не е съгласна. Недоволната от решението страна твърди, че с описаното в мотивите на решението са осъществени съставите на „клевета“ – чл. 148 от Наказателния кодекс и „обида“ – чл. 146 от същия. В съответствие с Парижките принципи, като гаранция за независимостта на КЗД като национален орган по правата на човека, е необходимо да се регламентира, че в процеса на вземане на решения на членовете на заседателните състави на КЗД трябва да са независими и да могат да действат без каквито и да е ограничения (от неправомерно влияние, заплахи или

				вмешателство, директни или индиректни, от какъвто и да е източник и по каквато и да е причина), като следва да се установи подходящ баланс между нуждата да се защити самото производство за защита от дискриминация от деформации и натиск (на частни лица, политически, медиен или друг), и интереса от открита публична или медийна дискусия по въпроси от обществен интерес. Независимостта е основна ценност на съдебната власт, предпоставка за върховенството на закона и гаранция за справедлив процес, и е важно да бъде гарантирано и за дейността на Комисията за защита от дискриминация. За да може да се гарантира на членовете на заседателните

				състави, които са натоварени с вземането на важни решения относно принципите за равнопоставеност, спазване на основните човешки права, установяване на дискриминационни практики, като необходимостта е в посока членовете на КЗД да могат да се произнасят безпристрастно и справедливо, и да бъдат предпазени от пряко влияние на страните по спора и неправомерна намеса от органи на държавна власт, външни организации и физически лица. Воденето на дела срещу членовете на Комисия за защита от дискриминация във връзка с изпълнението на служебни задължения по ЗЗДискр. е основание за отвод по смисъла на чл. 22 от Гражданскопроцесуалния кодекс, в случай,

				че същото лице сезира КЗД с нов казус, което се случва нерядко. С оглед осигуряване стабилитет на административния акт, членовете на КЗД се възползват от тази правна възможност и се отвеждат от състава, на който е разпределена последващата преписка. В случаите на оплаквания за множествена дискриминация, това води до невъзможност за формиране на състав, което от своя страна е пречка за упражняване правомощията на комисията. Така се препятства възможността да се ползва дадената по Закона за защита от дискриминация възможност за защита по административен ред (Глава IV от ЗЗДискр.). Комисия за защита от дискриминация нееднократно е

				идентифицирала проблема с функционалния имунитет на членовете на КЗД. Поставян е като акцент в редица доклади, становища по дадени въпроси, касаещи дейността на КЗД. Този проблем е отразяван в годишните отчети на комисията за съответната година, като съгласно чл. 40, ал. 5 те се депозират пред Народното събрание на Република България. Осигуряването от страна на държавата на правна възможност за защита от дискриминация гарантира, че интересите на заинтересовани лица могат да бъдат защитени в най-висока степен.
6.	19 септември 2025 г. 11:24:51 ч. bghelsinki, **Становище на Българския хелзинкски комитет (2/6),** публикувано на портала за обществени консултации	Макар КЗД да е квазисъдебен орган, неговите членове не са магистрати, някои от тях дори не са юристи, а други, макар да са, нямат процесуален опит; те не са съдии. КЗД е орган по равенството, който е натоварен със специфични функции да установява и бори случаи на дискриминация и трябва да бъде независима основно и преди всичко от изпълнителната власт.	Не се приема	Принципите относно статута и правомощията на националните институции за правата на човека (познати

	https://strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=9457	Идеята членовете на КЗД да получат тази висока привилегия не отговаря на задълженията, които имат. Ако КЗД получи желания имунитет това би създало безнаказаност на членовете за действия или бездействия, би затруднило достъпа до правосъдие на жертвите на дискриминация, би създало условия за злоупотреба с власт и като резултат – би занижило допълнително доверието в органа. Имунитетът би създал невидим щит за правни действия, което като резултат подкопава правовата държава, построена върху защитата на правата на всички, но също и най-вече – на уязвимите. Не на последно място подобен имунитет би приравнило членовете на КЗД на магистрати, а това е недопустимо. Будят озадачение мотивите към направеното предложение, в които се твърди, че членовете на КЗД, които не са подвеждани под наказателна отговорност след 2012 г., са изключение. Към това твърдение не е предоставена никаква съдебна практика или изследване, което да го удостоверява. Нещо повече – ако то е вярно, то почти всички членове на органа от 2012 г. би следвало или да са осъждани по частен ред, или срещу тях да има висящи такива дела. На следващо място в мотивите се сочи, че воденето на дела срещу членовете във връзка с изпълнението на служебни задължения е основание за отвод по смисъла на чл. 22 от ГПК, в случай, че същото лице сезира КЗД с нов казус. Посочената разпоредба се отнася обаче до съдиите, каквито членовете на КЗД не са. Наред с това следва да се отбележи, че недоволните от актовете на Комисията страни могат да подложат решението на органа на съдебен контрол, както пред първоинстанционен административен, така и пред Върховния административен съд, в който случай съмненията за пристрастие биха загубили основание. Неоснователно повдигнатите обвинения, пък дори и в частно наказателно дело, несъмнено причиняват дискомфорт и тревоги в личния живот на всеки човек, но същото се отнася и до членовете на всеки друг административен орган, решаващ важни обществени въпроси. Такава практика е злоупотреба с право, която следва да се		като Парижки принципи), са приети от Генералната асамблея на ООН с Резолюция 48/134 от 20 декември 1993г. Безспорно такъв орган е и Комисията за защита от дискриминация, която към момента е със статут „Б“, като национален орган по правата на човека за Република България. Въвеждането на функционален имунитет е в съответствие с Препоръка на Европейската комисия от 22.06.2018 г. относно стандартите за органите по равнопоставеност, както и в съответствие с изискванията на Парижките принципи за придобиване на статут „А“ от Комисия за защита от дискриминация като национален орган по правата на човека. Относно функционалния имунитет на

		адресира пред съда, пред който е заведена тъжбата срещу член на КЗД. Обвиняемите и по наказателни дела от частен характер се ползват с презумпцията за невиновност, имат на разположение процесуални средства за защита, а при провал на обвинението срещу тях им се дължат сторените съдебни разноски. Разпоредбите на транспонираните директиви относно независимостта на националните органи по равенството пораждат по-скоро очакването въпроси относно бюджета на Комисията, както и за възможен конфликт на интереси, за неефективна вътрешна структура или нерегламентирано влияние върху членовете да бъдат по-подробно уредени в закона. Подобни усилия липсват обаче в законопроекта. Горното води до извода, че търсената с изменението защита на независимостта на членовете на КЗД няма да укрепи същата тази независимост, а по-скоро ще доведе до безнаказаност. Тази мярка няма опора в директивите и не следва да бъде приемана.		членовете на КЗД, по отношение изпълнението на техни служебни задължения и за изясняването на някой специфики в тази посока, следва да бъде отчетено, че Комисията за защита от дискриминация е квазисъдебен орган. В националното ни законодателство не е предвидена изрична разпоредба за независимост на членовете на КЗД при изпълнението на техни служебни задължения, при участието им в съответните заседателни състави, формирали своето вътрешно убеждение и подписали съответното решение по дадена преписка. Такава уредба е предвидена само за независимата съдебна власт. Подобно на съда, заседателните състави на КЗД решават казуси от всички

				сфери на обществения живот, преписки с изключително голям обществен интерес и други преписки с голяма фактическа и правна сложност, по съответните казуси. За да може да функционира като истински независим държавен орган КЗД, респ. нейните заседателни състави следва да имат гаранции от възможни външни форми на намеса . Именно липсата на такава изрична уредба дава възможност за атакуване на независимостта на самия орган. Става въпрос за независимост при сформиране на вътрешното решение на членовете на съответните заседателни състави на КЗД при постановяване на решенията по преписките. Изменението за уреждане на

				функционалния имунитет на членовете на КЗД се налага във връзка с образувани през годините наказателни дела от частен характер /НЧХД/ срещу членове на КЗД във връзка с произнесени от тях решения по преписки в Комисията, с които дадена страна в производството не е съгласна. Недоволната от решението страна твърди, че с описаното в мотивите на решението са осъществени съставите на „клевета“ – чл. 148 от Наказателния кодекс и „обида“ – чл. 146 от същия. В съответствие с Парижките принципи, като гаранция за независимостта на КЗД като национален орган по правата на човека, е необходимо да се регламентира, че в процеса на вземане на решения на

				членовете на заседателните състави на КЗД трябва да са независими и да могат да действат без каквито и да е ограничения (от неправомерно влияние, заплахи или вмешателство, директни или индиректни, от какъвто и да е източник и по каквато и да е причина), като следва да се установи подходящ баланс между нуждата да се защити самото производство за защита от дискриминация от деформации и натиск (на частни лица, политически, медиен или друг), и интереса от открита публична или медийна дискусия по въпроси от обществен интерес. Независимостта е основна ценност на съдебната власт, предпоставка за върховенството на закона и гаранция за справедлив процес, и

				е важно да бъде гарантирано и за дейността на Комисията за защита от дискриминация. За да може да се гарантира на членовете на заседателните състави, които са натоварени с вземането на важни решения относно принципите за равнопоставеност, спазване на основните човешки права, установяване на дискриминационни практики, като необходимостта е в посока членовете на КЗД да могат да се произнасят безпристрастно и справедливо, и да бъдат предпазени от пряко влияние на страните по спора и неправомерна намеса от органи на държавна власт, външни организации и физически лица. След 2012 г. изключение са членовете на КЗД,

				които не са подвеждани под наказателна отговорност във връзка с постановени административни актове по производства за защита от дискриминация. Воденето на дела срещу членовете на Комисия за защита от дискриминация във връзка с изпълнението на служебни задължения по ЗЗДискр. е основание за отвод по смисъла на чл. 22 от Гражданскопроцесуалния кодекс, в случай, че същото лице сезира КЗД с нов казус, което се случва нерядко. С оглед осигуряване стабилитет на административния акт, членовете на КЗД се възползват от тази правна възможност и се отвеждат от състава, на който е разпределена последващата преписка. В случаите

				на оплаквания за множествена дискриминация, това води до невъзможност за формиране на състав, което от своя страна е пречка за упражняване правомощията на комисията. Така се препятства възможността да се ползва дадената по Закона за защита от дискриминация възможност за защита по административен ред (Глава IV от ЗЗДискр.). Комисия за защита от дискриминация нееднократно е идентифицирала проблема с функционалния имунитет на членовете на КЗД. Поставян е като акцент в редица доклади, становища по дадени въпроси, касаещи дейността на КЗД. Този проблем е отразяван в годишните отчети на комисията за съответната година,

				като съгласно чл. 40, ал. 5 те се депозират пред Народното събрание на Република България. Осигуряването от страна на държавата на правна възможност за защита от дискриминация гарантира, че интересите на заинтересовани лица могат да бъдат защитени в най-висока степен.
7.	19 септември 2025 г. 11:26:18 ч. bghelsinki, **Становище на Българския хелзинкски комитет (3/6),** публикувано на портала за обществени консултации https://strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=9457	**2. По § 2 от ЗИД на ЗЗДискр.** Неправилно в мотивите към законопроекта е посочено, че членове 10 от двете директиви, във връзка с чието транспониране е изготвен законопроектът, изискват предвиждане в националните разпоредби на одобрение от страна за участието на КЗД в съдебно производство. Разпоредба с такъв смисъл не се съдържа в нито една от двете директиви. Разпоредбите на първите параграфи на членове 10 и на двете директиви поставят като минимално изискване националните органи по равенство да имат правомощието да участват в съдебни производства както по административни, така и по граждански дела, свързани с прилагането на принципа на равно третиране по съответните антидискриминационни директиви. Видът на това участие в дела е уточнен в третите параграфи на тези кореспондиращи разпоредби и в двете директиви, а именно – националните органи по равенството да могат да завеждат дела от името на жертви, да участват в подкрепа на жертва, или да завеждат дело по свой почин в защита на обществен интерес и в случаите, когато не действат от	Не се приема	Предложението по § 2 от ЗИД на ЗЗДискр. отговаря на текстовете на чл. 10 от Директива на (ЕС) 2024/1499 на Съвета от 7 май 2024 година и на 2024/1500 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 година. В съответствие е и със Съображение 34 от Преамбюла на Директива на (ЕС) 2024/1499, съответно Съображение 33 – от Директива 2024/1500. Следва да се акцентира, че нито в предложението, нито

		името на конкретна жертва (*actio popularis*). В параграф първи и на двете разпоредби единствено е уточнено, че *там, където националното законодателство съдържа условия, изискващи одобрението*, при това не общо на "страна", а конкретно на "жертва на дискриминация", то директивата не изисква тези условия да бъдат пренебрегвани; правомощието на националния орган по равенство за участие в делото трябва да е съобразено с волята на жертвата. Систематичният прочит на първите параграфи в контекста на третите параграфи на членове 10 от двете директиви води до извода, че там, и само там, където националното право изисква одобрението на жертвата някой да я представлява или да встъпва като трета страна – помагач, при това само на жертвата, а не на "страна", както в момента е заложено в законопроекта, то директивата не изисква тези разпоредби на националното право да се оставят неприложени. Следователно транспонирането на двете директиви не налага въвеждане на ново изискване за предварително одобрение от жертва на дискриминация, а още по-малко пък от "страна" в съдебно производство за защита от дискриминация. Нормите на директивите само посочват, че ако има правило за одобрение от жертвата в националното право, директивата не го обезсилва. И към настоящия момент КЗД има правото да встъпва като "като заинтересована страна", но само в производства, образувани "по този закон [ЗЗДискр.] или други закони, уреждащи равенство в третирането" (чл. 47, т. 5 от ЗЗДискр.). Тази разпоредба не съответства на директивите, но не по отношение на въпроса с одобрението или предварително съгласие на жертвата на дискриминация. Въпросите за предварителното съгласие са уредени в общите процесуални закони.		в мотивите към него е използвана думата „страна“, а изрично е отбелязано, че само „лицето“ може да направи правнообвързващо волеизявление за включването на органа за равенство в съдебното производство. В изразеното становище от БХК неправилно е възприето и възпроизведено, че се изисква одобрение на „страна“, като на няколко пъти е цитирана думата "страна“ и впоследствие - „както в момента е заложено в законопроекта“. Важно е да се обърне внимание, че систематичното място за включване в законопроекта на думата „лицето“ в чл. 47, т. 5 и членуваната ѝ форма, след първоначалното използване на „засегнатото лице“ в чл. 47, т. 1,

				недвусмислено показват, че в случая става въпрос изрично за „жертвата“ на дискриминацията, а не за извършителя на дискриминацията или още по-малко за заинтересованата страна. Следва да се подчертае, че КЗД и към момента изпълнява задълженията по „обжалване на административните актове, постановени в нарушение на този или други закони, уреждащи равенство в третирането, завеждане искове пред съда и встъпване като заинтересувана страна по дела, заведени по ЗЗДискр. или други закони, уреждащи равенство в третирането“. Императивното включване на КЗД в съдебното производство обаче би отнело правото на конкретна жертва на дискриминация да

				направи свободен избор и с изрично волеизявление да заяви съгласието/желанието си за участието на органа по равенство в правораздавателната фаза.
8.	19 септември 2025 г. 11:28:25 ч. bghelsinki, **Становище на Българския хелзинкски комитет (4/6),** публикувано на портала за обществени консултации https://strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=9457	В контекста на правомощието по членове 10, трети параграфи, точки (а) от всяка от двете директиви (националният орган по равенството да може да води съдебни производства от името на жертвите), националното ни право има такова изискване за одобрение от жертвата – страна в съдебно производство, и това са правилата на чл. 32, точки 3 и 5 от ГПК и чл. 18 от АПК – разпоредбите относно представителството по пълномощие. Именно представителството по пълномощие, както е уредено в двата процесуални закона, представлява "национален закон или практика … включително правило, изискващо одобрението на жертвата" (чл. 10, параграф първи от двете директиви). Следователно, когато КЗД изпълнява това свое правомощие, тя следва при започване на делото да представи пълномощно от лицето, което твърди, че е жертва на дискриминация. В ЗЗДискр. няма разпоредба, чието изменение да се налага с оглед на транспонирането на директивите по отношение на това правомощие на КЗД. В конеткста на правомощието по членове 10, трети параграф, точки (б) от всяка от двете директиви (националният орган по равенството да може да участва във вече образувани съдебни производства в подкрепа на една или няколко жертви), националното ни право не съдържа изискване за одобрение нито конкретно от жертвата (иницираната производство страна), нито от която и да е страна в производството. Възможността за участие на трето лице в гражданското ни съдопроизводство е уредено в Глава шестнадесета, Раздел II на ГПК. В българския административен процес пък има само две хипотези на участие на трето лице в образувано съдебно производство, а именно – присъединяването като страна при	Не се приема	Предложението по § 2 от ЗИД на ЗЗДискр. отговаря на текстовете на чл. 10 от Директива на (ЕС) 2024/1499 на Съвета от 7 май 2024 година и на 2024/1500 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 година. В съответствие е и със Съображение 34 от Преамбюла на Директива на (ЕС) 2024/1499, съответно Съображение 33 – от Директива 2024/1500. Следва да се акцентира, че нито в предложението, нито в мотивите към него е използвана думата „страна", а изрично е отбелязано, че само „лицето" може да направи правнообвързващо

		оспорване на общи административни актове (чл. 182, ал. 3 от АПК) и при оспорване на подзаконови административни актове (чл. 189, ал. 2 от АПК). Нито една от двете разпоредби не съдържа изискване за предварително одобрение и следователно такова не следва да се съобразява при присъединяване на КЗД в такива производства. Дискусия заслужава въпросът дали разпоредбата на чл. 47, т. 5 от ЗЗДискр. е достатъчна, за да легитимира процесуално присъединяване на КЗД при оспорване на индивидуални административни актове, доколкото тези производства също са "съдебни производства", но АПК не съдържа в Глава трета, Раздел I разпоредба, допускаща присъединяване на заинтересовано лице; той предвижда заинтересованите лица, различни от оспорващия, само като страна, конституирана в началото на делото (чл. 153, ал. 1 от АПК) и е под въпрос възможността на КЗД да се присъедини във вече образувано съдебно производство по оспорване на индивидуален административен акт. В този случай нашето становище е, че правото на КЗД да се присъедини във вече образувано производство следва да може да се извлече пряко от чл. 47, т. 5 от ЗЗДискр., която норма е специална спрямо общите правила на АПК. Следователно, и по този въпрос в ЗЗДискр. няма разпоредба, чието изменение да се налага с оглед на транспонирането на директивите. На последно място внимание заслужава въпросът с различните други видове съдебни производства по АПК, доколкото директивите изискват възможност за участие на КЗД във всякакви граждански или административни съдебни производства (напр. при отказ за разглеждане на искане за издаване на административен акт, производства за обезщетения, отмяна на влезли в сила съдебни актове, защита срещу неоснователни действия и бездействия на администрацията и предвидените видове съдебна защита при изпълнение на административните актове и съдебните решения – искова, по обжалване на действията на органа поизпълнението и за възстановяване и обезщетяване). И в тези случаи нашето становище е, че правото на КЗД да се присъедини във вече образувано производство следва да може да се извлече пряко от чл. 47, т. 5 от ЗЗДискр. като специална спрямо общите нправила на АПК норма. Следователно, и по този въпрос в ЗЗДискр. няма разпоредба, чието	волеизявление за включването на органа за равенство в съдебното производство. Подробно мотивите са изложени в т. 7

		изменение да се налага с оглед на транспонирането на директивите.		
9.	19 септември 2025 г. 11:29:26 ч. bghelsinki, **Становище на Българския хелзинкски комитет (5/6),** публикувано на портала за обществени консултации https://strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=9457	**3. Относно правомощието на КЗД да встъпва по граждански и административни дела, свързани с прилагането на принципа на равно третиране** Както отбелязахме по-горе, разпоредбата на чл. 47, т. 5 от ЗЗДискр. в сегашния си вид не съответства на Директива (ЕС) 2024/1499 и Директива (ЕС) 2024/1500 на Европейския парламент и на Съвета, но не в частта си относно предварителното съгласие на жертвата на дискриминация. Съгласно кореспондиращите членове 10, първи параграфи и на двете директиви, националните органи по равенството трябва да имат правомощието да встъпват във всякакви граждански и административни дела, ***свързани*** с прилагането на принципа на равно третиране. Това делата да са "свързани" с прилагането на принципа не означава, че той е главен предмет на съответните дела, а още по-малко – че делата следва да са образувани по определени закони. В разрез с това, настоящата редакция на чл. 47, т. 5, предложение последно гласи, че КЗД може да встъпва като заинтересувана страна по дела, но само ако те са заведени "по този закон или други закони, уреждащи равенство в третирането". Такова ограничение на кръга дела според реда, по който са образувани, не съответства на директивата. Предлагаме при изменения, свързани с транспонирането на двете директиви, разпоредбата на чл. 47, т. 5 от ЗЗДискр. да добие следната редакция: "обжалва административните актове, постановени в нарушение на този или други закони, уреждащи равенство в третирането, завежда искове пред съда и се присъединява или встъпва като страна по граждански и административни дела, свързани с равенство в третирането".	Не се приема	Разпоредбата на чл. 47, т.5 е в съответствие с текстовете на чл. 10 от Директива на (ЕС) 2024/1499 на Съвета от 7 май 2024 година и на 2024/1500 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 година. В съответствие е и със Съображение 34 от Преамбюла на Директива на (ЕС) 2024/1499, съответно Съображение 33 – от Директива 2024/1500.
10.	19 септември 2025 г. 11:30:10 ч. bghelsinki, **Становище на Българския хелзинкски комитет (6/6),** публикувано на портала за	**4. Общи бележки по транспонирането на Директива (ЕС) 2024/1499 и Директива (ЕС) 2024/1500 на Европейския парламент и на Съвета** Множество разпоредби на транспонираните директиви не са намерили	Не се приема	По аргументи от гореизложеното и наличие на съответствие с разпоредбите от

	обществени консултации https://strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=9457	никакво отражение в законопроекта, а следователно и няма да бъдат транспонирани. Законопроектът е лишен от задълбочен анализ на ефективността на работата и независимостта на КЗД, за наличието на човешки, технически и финансови ресурси (член 1 във всяка от директивите), за това дали през последните години Комисията ефективно е изпълнявала правомощията си по повишаване на осведомеността, предтвратяване на дискриминация и насърчаване на равноо третиране (член 5 от директивите), за ефективността на проверките на КЗД и адекватността на способите й за събиране на доказателства (член 8 от директивите), за случаите, в които е изпълнявала правомощията си по водене на дело от името на жертви или на встъпване или присъединяване по висящи дела (член 10 от директивите), за сътрудничеството с граждански организации (член 14 от директивите), по издаване на препоръки и следенето за изпълнението им (член 15 от директивите), капацитета на органа да събира данни и публикуваните от него проучвания през последните години (член 16 от директивите) и др. Нещо повече – БХК, като най-голямата и най-стара гражданска организация за защита на правата на човека в България, не е бил потърсен за консултации във връзка с изготвения законопроект за транспониране на директивите. Всичко това води до извода, че настоящият законопроект не е продукт на задълбочен анализ и обществена дискусия, а напротив – подлага на обществена дискусия силно ограничено и дори превратно разбиране за необходимото за транспониране на двете директиви. Предвид горното, призоваваме законопроектът да бъде оттеглен и да бъде сформирана работна група с широко участие на граждански организации с доказан експертен опит и публикации в сферата на защитата от дискриминация, която да изготви нов, съответен на нормите на директивите, законопроект.		националното законодателство.